

Številka: 0071-2/2024/72 43005

Datum: 19. 12. 2024

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

E: gp.mvi@gov.si

Zadeva: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – novo mnenje Komisije

Zveza: vaš dopis št.: 0070-64/2024/132 z dne 12. 12. 2024

Spoštovani,

12. 12. 2024 ste nam v skladu s tretjim odstavkom v povezavi z dvanajsto alinejo prvega odstavka 12. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo, 158/20, 3/22 — ZDeb in 16/23 — ZZPri, v nadaljevanju ZIntPK) posredovali predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21, 105/22 – ZZNŠPP, 141/22, 158/22 – ZDoh-2AA in 71/23, v nadaljevanju ZOFVI oziroma predlog zakona) s prošnjo, da vam do 23. 12. 2024 sporočimo svoje mnenje o njem. Gre za novo besedilo predloga, pri čemer smo vam glede prvega osnutka predloga že podali mnenje (št. 0071-2/2024/40 z dne 21. 8. 2024).

ZOFVI v novem besedilu spreminja postopek imenovanja ravnatelja, s katerim imamo na Komisiji obsežno upravno prakso glede dolžnosti izogibanja okoliščinam nasprotja interesov v teh postopkih. Ponovno poudarjamo, da se na Komisiji najpogosteje srečujemo s prijavi o sumu kršitev nasprotja interesov pri glasovanju o imenovanju ravnatelja na svetu javnega zavoda ter glasovanju pri podaji mnenja učiteljskega zbora, kar ureja sedanji 53.a člen ZOFVI.

Člani sveta javnega zavoda (in zaposleni v javnem zavodu) so sicer uradne osebe v skladu z določbami ZIntPK. V sedaj veljavnem besedilu ZOFVI ne vsebuje specialnih določb glede dolžnosti izogibanja nastanku okoliščin nasprotja interesov in se v postopku imenovanja ravnatelja uporabljajo določbe od 37. – 40. člena ZIntPK, ki v našem pravnem redu predstavljajo splošne določbe glede tega instituta.

Predlog zakona vsebuje novo besedilo 53.a člena, ki v petem, šestem in sedmem odstavku določa pravila glede obveznega izločanja kandidatov iz postopka imenovanja ravnatelja, v kolikor so v javnem zavodu člani sveta staršev, člani zbora (vzgojiteljskega, učiteljskega oziroma predavateljskega), člani sveta oziroma obstoječi ravnatelji. Rešitev se nam zdi ustrežna, tak način bi avtomatično zagotovil izločanje iz postopka imenovanja (kjer se objektivno lahko pričakuje nasprotje interesov), odpravil nejasnosti ter vprašanja glede nasprotij interesov oziroma možnosti vplivanja, postopek izbora pa bi bil tudi bolj objektivni.

Predlog tudi določa, da je v postopku imenovanja treba pridobiti med drugim tudi mnenje vzgojiteljskega, učiteljskega oziroma predavateljskega zbora ter sveta staršev, pri čemer se lahko zgodi, da bo formalni sklic omenjenih teles izvedel ravnatelj, ki ponovno kandidira za mesto ravnatelja. Na Komisiji poudarjamo, da v tem primeru formalni sklic omenjenih teles s strani ravnatelja ne pomeni kršitve določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov. Menimo, da bi bilo dobro to izrecno zapisati (lahko v obrazložitvi k tem členu), v izogib nejasnostim v praksi. Pomembno pa je, da je ravnatelj, ker je hkrati tudi kandidat, izločen iz postopka izbire na vsebinski ravni, četudi je formalno sklical seje omenjenih teles, in da torej nima dostopa do spisovnega gradiva, da ne sodeluje pri razgovorih s protikandidati, da ne sooblikuje končnega mnenja o kandidatih ipd. Zato predlagamo, da predlagatelj omenjeno zapiše tudi v komentarju h členu, da ne bo prihajalo do tovrstnih spornih praks.

Enajsti odstavek predlaganega 53.a člena določa, da minister podajo soglasja pri kandidatu zavrne tudi, če kandidat ne izpolnjuje pogojev za imenovanje in ni bil predhodno izločen iz postopka imenovanja. Na Komisiji opozarjamo, da se določba trenutno (jezikovno) bere v smislu kumulativnosti obeh delov, torej, da bo minister soglasje lahko zavrnil le v primeru neizpolnjevanja pogojev in hkratne neizločitve iz postopka. Menimo, da bi bilo primerneje določiti alternativnost obeh pogojev (z uporabo besede ali). Dolžnost preverjanja dejanskega stanja bo ležala na ministru, pristojnem za izobraževanje (oziroma ministrstvu), na podlagi dokumentacije iz postopka imenovanja.

Na Komisiji tudi opozarjamo, da v predlogu umanjajo prekrškovne določbe glede zgoraj navedenih dejanskih stanj, v tem primeru pa je treba določiti tudi pristojen prekrškovni organ.

Na Komisiji, kot že v našem komentarju prvega besedila, priporočamo, da na Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje poleg novih pravnih pravil in kasnejših navodil in okrožnic pripravite tudi osveščevalne in izobraževalne aktivnosti, ki bodo tudi v praksi dvignile zavedanje deležnikov o dolžnosti izogibanja nastanku okoliščin nasprotja interesov ter pripomogle k temu, da bodo v konkretnih postopkih deležniki delovali integritetno.

Lepo pozdravljeni,

Pripravil:

Blaž Kovač

svetnik Komisije

Tina Divjak

namestnica predsednika Komisije
za preprečevanje korupcije

Poslano:

- naslovniku (po e-pošti)